

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
"ІНСТИТУТ ІННОВАЦІЙНОЇ ОСВІТИ КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ"

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ВСП «ІНО КНУБА»

О.В. Петроченко

«13» березня 2023 р.

**ПРОГРАМА
ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ІСПИТУ**

**ДЛЯ ВСТУПУ НА НАВЧАННЯ
ДЛЯ ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЮ "МАГІСТР"
ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 192 «БУДІВНИЦТВО ТА ЦИВІЛЬНА ІНЖЕНЕРІЯ»,**

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«МІСЬКЕ БУДІВНИЦТВО ТА ГОСПОДАРСТВО»**

РЕКОМЕНДОВАНО
на засіданні кафедри будівництва
та інформаційних технологій
Протокол № 13 від 28.02.2023р.

Завідувач кафедри БІТ

 Д.Е. Прусов

РОЗГЛЯНУТО ТА СХВАЛЕНО
Науково-методичною радою
ВСП «ІНО КНУБА»
Протокол № 8 від 13.03.2023р.

Голова НМР

 Д.Е. Прусов

**КВАЛІФІКАЦІЙНІ ВИМОГИ ДО ВСТУПНИКА,
який вступає на навчання за спеціальністю
192 «Будівництво та цивільна інженерія»,
освітньо-професійна програма
«МІСЬКЕ БУДІВНИЦТВО ТА ГОСПОДАРСТВО»
для здобуття освітнього ступеня магістра
на базі здобутого освітнього ступеня бакалавра**

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Програму фахового випробування для прийому на навчання за II освітнім рівнем магістр за спеціальністю 192 «Будівництво та цивільна інженерія» складено на основі нормативних дисциплін циклу професійної підготовки бакалаврів, передбачених освітньо-професійною програмою за галуззю знань 19 «Будівництво та архітектура» з метою визначення рівня знань та спроможності його до подальшого навчання з метою отримання II освітнього рівня магістр.

До програми фахового випробування включені такі нормативні професійні дисципліни: планування та благоустрій міст; міські вулиці та дороги; міський транспорт; міські дорожньо-транспортні вузли і споруди; інженерна підготовка міських територій; експертиза та управління нерухомістю; реконструкція та експлуатація територій, будівель і споруд; комунальне господарство міст; інженерний благоустрій міських територій.

Магістр повинен бути особою із загальнокультурною та професійно орієнтованою підготовкою спеціальних умінь і знань будівельного напрямку, а також певного досвіду їх практичного застосування з метою виконання типових завдань, що передбачені для кваліфікації «магістр» у відповідній галузі професійної діяльності.

Інтегральна компетентність Магістра — здатність розв'язувати складні спеціалізовані та науково-практичні задачі під час професійної діяльності в сфері міського будівництва та господарства, що характеризуються комплексністю та передбачають проведення досліджень та/або застосування інновацій і характеризується невизначеністю умов і вимог.

Керуючись вимогами галузевих стандартів вищої освіти України, освітньо-кваліфікаційною характеристикою бакалавра за спеціальністю 192 «Будівництво та цивільна інженерія», освітньо-професійна програма «Міське будівництво та господарство»

Вступник повинен володіти спеціальними фаховими знаннями та навичками:

1. Приймати обґрунтовані рішення щодо реалізації містобудівних проектів та функціонування об'єктів міського господарства.

2. Прогнозувати перспективні містобудівні соціальні вимоги і використовувати їх на різних етапах проектування та експлуатації об'єктів міського будівництва.

3. Вміти використовувати системні методи, математичні моделі та інформаційні технології у вирішенні проектно-інженерних та виробничих задач у містобудування та територіальному плануванні.

4. Виконувати екологічний моніторинг та оцінку прийнятих рішень щодо оздоровлення міського середовища.

5. Демонструвати здатність формувати соціологічну і екологічну інформацію, обробляти та аналізувати дані та використання цю інформацію в проектних рішеннях з врахуванням екологічного навантаження.

6. Вміти використовувати принципи і методи розрахунку об'єктів містобудівної діяльності та міської інфраструктури.

7. Демонструвати вміння прогнозувати кон'юнктуру ринку нерухомості і фінансування містобудівних програм, інформаційно-правову базу з питань економіки містобудування та міського господарства.

8. Використовувати економічний аналіз в плануванні забудови, благоустрою, реконструкції, утриманні та експлуатації міських територій, об'єктів міського господарства та об'єктів транспортної та інженерної інфраструктури, використовувати методи інвестиційної оцінки містобудівних об'єктів та міських територій, які підлягають реконструкції.-

9. Демонструвати вміння контролю за технологією реалізації ремонтно-будівельних робіт на містобудівних об'єктах та об'єктах міського господарства.

10. Бути здатним в складі проектної групи розробляти проекти об'єктів міського будівництва та господарства та супроводжувати процес проектування містобудівних об'єктів в цілому.

11. Володіти методами і технологіями в містобудуванні, знати нормативно-правові засади для формування міської території та транспортної інфраструктури в умовах нового будівництва або реконструкції міської забудови.

2. ФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ ЕКЗАМЕНАЦІЙНОЇ КОМІСІЇ

Прийом вступного фахового випробування здійснюється Державною екзаменаційною комісією. Державна екзаменаційна комісія формується на період проведення випробування з числа науково-педагогічних працівників випускаючої кафедри будівництва та інформаційних технологій у кількості трьох осіб на чолі з Головою, які повинні мати науковий ступінь або вчене звання, та бути висококваліфікованими фахівцями у галузі будівництва. Голова Державної екзаменаційної комісії має бути відомим визнаним висококваліфікованим фахівцем виробництва за профілем.

Персональний склад комісії затверджується директором ВСП ІНО КНУБА не пізніше, як за місяць до початку фахового випробування.

Голова Державної комісії з фахового випробування затверджується директором ВСП ІНО КНУБА за узгодженням з завідувачем випускаючої кафедри, приймальною комісією, навчальним відділом.

Розклад фахового випробування затверджується керівництвом ВСП ІНО КНУБА і доводиться до відома абітурієнтів не пізніше як за 2 тижні до його початку.

Випробування проводиться за білетами, складеними відповідно до програми фахового випробування. Кожен білет складається з чотирьох теоретичних питань, які дають можливість перевірити знання абітурієнтів з фахових дисциплін. Білети затверджуються на засіданні Вченої ради ВСП ІНО КНУБА.

3. ПІДГОТОВКА ДО ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

Організаційна підготовка до вступного фахового випробування проводиться згідно з розпорядженням директора ВСП ІНО КНУБА, випускаючою кафедрою будівельних конструкцій разом з приймальною комісією, навчальним відділом, включає також підготовку за заздалегідь розробленим планом. Для підготовки й складання випробування виділяється не менше шести навчальних днів, протягом яких організується проведення консультацій, самопідготовка абітурієнтів.

На фахове випробування виносяться питання з напрямів архітектури будівель та споруд, металевих конструкцій, залізобетонних та кам'яних конструкцій, основ і фундаментів, технології та організації будівництва.

4. ОРГАНІЗАЦІЯ І ПРОВЕДЕННЯ ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

До фахового випробування допускаються абітурієнти, які мають освітньо-кваліфікаційний рівень «Бакалавр» у галузі знань 19 «Будівництво та архітектура», відповідно до навчального плану спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія».

Фахове випробування проводиться письмово у формі відповідей на запитання екзаменаційного білета. Перелік питань, які входять до білетів, а також література, необхідна для підготовки, наводиться нижче.

У процесі підготовки відповідей абітурієнт може користуватися довідковою та нормативною літературою, в яку не включені приклади розрахунків. Випробування проводиться на відкритому засіданні комісії за наявності всіх її членів. На засіданні комісії можуть бути присутні представники ректорату, приймальної комісії. Тривалість фахового випробування для однієї групи абітурієнтів складає не більше чотирьох годин. Тривалість засідання Державної екзаменаційної комісії не повинна перевищувати шести годин на день.

Рішення щодо оцінки знань абітурієнта приймається Державною екзаменаційною комісією на закритому засіданні оцінюванням кожного питання окремо і підведенням загального середнього балу. За умов рівності кількості балів вирішальним є голос Голови.

Вступні фахові випробування проводяться у формі письмового екзамену.

Білети для фахових випробувань готуються із запитань, що наведені у Розділі 6 цієї програми, та затверджені завідувачем профільної випускової Кафедри та директором Інституту – головою приймальної комісії.

Відповідь кількісно оцінюється по 200 бальній системі. Кількість балів за правильну відповідь на кожне питання складає суму балів за весь білет в цілому.

Час проведення письмового вступного екзамену обмежений чотирма академічними годинами. Всі абітурієнти однієї спеціальності (денна, заочна, дистанційна форми навчання) проходять вступне фахове випробування у день згідно затвердженого графіку за одним комплектом білетів.

За результатами оцінок Екзаменаційної комісії, та з урахуванням рейтингу конкурсного балу, Приймальна комісія Інституту здійснює зарахування вступників на навчання.

Результати вступного фахового випробування визначаються оцінками **«відмінно»**, **«добре»**, **«задовільно»**, **«незадовільно»**.

«Відмінно» виставляється за наступних умов:

1. У відповіді мають місце міцні ґрунтовні знання, аргументовані висновки, переконливі й аргументовані власні судження.

2. Відповідь систематизована, узагальнена з проведеним глибоким аналізом фактів і подій, з оцінкою різноманітних процесів.

3. Творчий підхід до засвоєння матеріалу, повнота і правильність виконання завдання, прогнозуванням результатів від прийнятих рішень.

4. Вміння зв'язати теорію і практику, самостійно приймати проектні рішення, при цьому вміло використовуються добуті знання.

5. Вміння ставити і розв'язувати проблему, застосовувати різні принципи й методи в конкретних ситуаціях.

6. Чітке, послідовне викладання відповіді на папері.

«Добре» виставляється за наступних умов:

1. Мають місце деякі помилки несуттєвого характеру у відповіді при повних знаннях програмного матеріалу.

2. У відповіді проводиться аналіз, порівняння, обґрунтування, узагальнення теоретичного матеріалу.

3. Вміння висловити власну точку зору стосовно різноманітних процесів, допускаючи деякі несуттєві смислові та термінологічні помилки.

4. Вміння пов'язати теорію з практикою, самостійно приймати проектні рішення на достатньо професійному рівні, допускаються деякі неточності.

5. Перевага логічних підходів перед творчими у відповідях на питання.

6. Не завжди правильне прогнозування подій від прийнятих рішень.

«Задовільно» виставляється за наступних умов:

1. Більша частина відповіді не достатньо висвітлює вивчений теоретичний матеріал, порушення логічної послідовності, наявність великої кількості неточностей у викладанні матеріалу.

2. У відповідях на питання не проведено аналіз, порівняння, обґрунтування, висновки щодо містобудівних процесів.

3. Перевага логічних підходів перед творчими у відповідях на питання.

4. Не завжди правильне прогнозування подій від прийнятих рішень.

5. Вміння пов'язати теорію з практикою, приймати проектні рішення на елементарному рівні.

6. Недостатня повнота викладання матеріалу, але при обов'язковому виконанні (можливо з несуттєвими помилками) тих завдань, що пов'язані з розв'язанням практичних задач.

7. Утруднення при практичному втіленні прийнятих рішень.

«Незадовільно» виставляється за наступних умов:

1. Відповідь висвітлює частину вивченого матеріалу на елементарному рівні.

2. При відповіді на питання студент намагався дати певну характеристику процесу на елементарному рівні, користуючись обмеженим термінологічним та словниковим запасом.

3. Не вміння пов'язати теорію з практикою, приймати проектні рішення на елементарному рівні.

4. Відсутність знань з більшої частини матеріалу, погане засвоєння принципів положень курсу.

5. Наявність грубих, принципів помилок при практичному виконанні отриманих завдань.

6. Невиконання або виконання з великими помилками тих завдань, що пов'язані з розв'язанням практичних задач.

7. Неграмотне і неправильне викладання відповідей на папері.

Протоколи засідання Державної екзаменаційної комісії зі вступного фахового іспиту, екзаменаційні відомості, екзаменаційні роботи з проставленими в них оцінками підписуються Головою і членами державної екзаменаційної комісії.

5. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

Результати фахового випробування оголошуються абітурієнтам після оформлення протоколів Державної екзаменаційної комісії, але не пізніше доби від його закінчення. При цьому, дається загальна оцінка відповідей абітурієнтів, відмічаються найбільш яскраві з них, характеризується рівень теоретичної підготовки бакалаврів.

Підсумки фахового випробування обговорюються на засіданнях приймальної комісії, Вченої ради ІНО КНУБА.

Рада ІНО КНУБА, кафедра будівництва та інформаційних технологій за підсумками фахового випробування розробляють і здійснюють відповідні пропозиції, заходи, спрямовані на подальше удосконалення викладання дисциплін професійного спрямування та підвищення якості професійної підготовки фахівців.

Приймальна комісія за підсумками фахового випробування на конкурсній основі на підставі рейтингу з урахуванням результатів успішності на рівні підготовки «Бакалавр» та результатів фахового державного випробування зараховують абітурієнтів до ІНО КНУБА для продовження навчання за програмою підготовки «Магістр».

6. ПИТАННЯ ДО СКЛАДАННЯ ФАХОВИХ ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ

Закони України

1. Основні положення Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності».
2. Основні положення Закону України «Про основи містобудування».

Планування та забудова міст

3. Основні етапи розвитку містобудування.
4. Урбанізація як всесвітній процес. Урбанізація в Україні.
5. Концепція місторегулювання.
6. Проблеми територіальної організації міст.
7. Типологія та класифікація населених місць.
8. Економічна база перспективного розвитку міст та визначення чисельності населення.
9. Визначення перспектив розвитку міст.
10. Вплив ресурсних обмежень на умови розвитку міст. Тенденції розвитку міст
11. Значення малих населених місць в системі розселення.
12. Містобудівна документація. Загальні положення.
13. Генеральний план міста, період на який він розробляється.
14. Планувальна структура сучасного міста.
15. Функціональна організація міської території. Міські функції й функціональне зонування території.
16. Завдання оцінки території й функціонального зонування в містобудівному проектуванні.
17. Архітектурна композиція міста. Форми планів міст.
18. Тенденції розвитку міст.
19. Поняття «населений пункт», «місто». Класифікація міст.
20. Генеральний план міста та його роль в управлінні розвитком міста.
21. Визначення перспективної чисельності населення міста.
22. Поняття «баланс території міста». Види балансів, мета розроблення.
23. Мета аналізу природних ресурсів і природних умов при проектуванні міст.
24. Види функціонально-планувальної організації території міста.
25. Основні функціональні зони міста. Їх характеристика.
26. Основні структурні елементи сельбищної території міста.
27. Поняття «житловий квартал», «житловий район». Основні їх параметри.
28. Визначення чисельності населення житлового кварталу (мікрорайону).
29. Характеристика об'єктів місцевого рівня обслуговування населення.
30. Основні структурні елементи промислово-виробничої зони міста.
31. Принципи формування промислових районів у містах.

32. Поняття «клас шкідливості підприємства». Визначення розмірів санітарно-захисних зон.

33. Види транспортно-планувальної структури міста. Їх особливості.

Реконструкція та експлуатація територій, будівель і споруд

34. Поняття «реконструкція міських територій», «реконструкція міської забудови», «реконструкція будівель і споруд».

35. Методи реконструкції міських територій.

36. Поняття «поверховість» і «висотність».

37. Опорний план території. Урахування опорного плану при розробленні проекту реконструкції.

38. Поняття пам'ятки культурної спадщини. Типи пам'яток.

39. Види зон охорони. Визначення їх розмірів.

40. Розроблення історико-архітектурного опорного плану.

41. Основні техніко-економічні показники реконструкції міської забудови.

42. Вплив містобудівної цінності території на розроблення пропозицій щодо реконструкції.

Міській транспорт

43. Класифікація міського транспорту.

44. Характеристика існуючих видів міського пасажирського транспорту.

45. Нові види транспорту та перспективи їх розвитку.

46. Характеристика і проектування транспортної мережі міста.

47. Вибір виду транспорту в місті.

48. Визначення транспортної рухомості населення міста.

49. Поняття «швидкість сполучення». Її величина для різних видів транспорту.

50. Характеристика провізної спроможності різних видів транспорту.

51. Класифікація об'єктів транспортної інфраструктури міста.

Міські вулиці та дороги

52. Класифікація міських вулиць і доріг. Їх призначення.

53. Класифікація площ. Їх призначення.

54. Класифікація вулично-дорожньої мережі міста.

55. Щільність вулично-дорожньої мережі, її нормування і характеристика.

56. Проектування пішохідних зон у містах.

57. Визначення пропускної спроможності перерізу магістралей.

58. Проектування плану вулиць і доріг.

59. Основні елементи поперечного профілю вулиць.

60. Проектування повздовжнього профілю вулиць і доріг.

61. Проектування поперечного профілю вулиць і доріг.

62. Поняття «рівень автомобілізації». Його величина для міст України.

Міські дорожньо-транспортні вузли та споруди

63. Типи і характеристика транспортних вузлів в одному рівні.

64. Основні характеристики саморегульованого кільцевого перехрестя.

65. Класифікація дорожньо-транспортних перехресть в різних рівнях.

66. Вимоги до проектування перехрестя. Безпека руху.

67. Конфліктні точки транспортних потоків на перехрестях вулиць і доріг.
68. Умови руху транспорту на перехрестях. Контур видимості на перехресті.
69. Техніко-економічні показники дорожньо-транспортних вузлів.
70. Принципи розміщення підземних інженерних комунікацій в плані та профілі вулиці.
71. Характеристика пішохідних переходів у містах. Принципи проектування.
72. Види та розрахунок ємності споруд для зберігання легкового автотранспорту.

Інженерна підготовка міських територій

73. Схеми дренажів.
74. Методи організації рельєфу міських територій.
75. Організація рельєфу методом проектних горизонталей.
76. Організація рельєфу методом профілів.
77. Розрахунок об'ємів земляних робіт при різних методах організації рельєфу.
78. Класифікація протизсувних споруд.
79. Методи захисту територій від затоплення.
80. Методи захисту територій від підтоплення.
81. Визначення діаметрів дощового колектора.

Експертиза та управління нерухомістю

82. Оцінка технічного стану будівель і споруд.
83. Принципи оцінки об'єктів нерухомості.
84. Визначення відновної вартості будівель.
85. Алгоритм визначення вартості об'єкта оцінки порівняльним підходом.
86. Алгоритм визначення вартості об'єкта оцінки доходним підходом.
87. Алгоритм визначення вартості об'єкта оцінки витратним підходом.
88. Поняття нерухомості.

Комунальне господарство міст

89. Головні проблеми розвитку міського господарства та його підсистем.
90. Сучасний рівень комунального господарства та шляхи його розвитку.
91. Роль чисельності населення у визначенні перспективного розвитку житлового комунального господарства.
92. Склад міського господарства.
93. Управління зеленим господарством міст.
94. Державний контроль за станом зелених насаджень, охорона та інвентаризація.
95. Санітарне очищення міст.
96. Утилізаційний та ліквідаційний метод знешкодження відходів.
97. Інженерне обладнання міст.
98. Класифікація водопостачання за призначенням. Основні вимоги до організації водопостачання.
99. Резерви для розвитку міського господарства.
100. Реформування в галузі міського господарства.

Інженерний благоустрій міських територій. Міське зелене будівництво.

101. Функції зелених насаджень у містах.
102. Основні елементи системи озеленення міста.

103. Нормування елементів озеленення міста.
104. Інженерний благоустрій міських територій як засіб створення комфортного житлового середовища сучасного міста.
105. Цілі та завдання інженерного благоустрою міських територій.
106. Оцінка умов комфортності міських територій
107. Нормування рівнів шуму для різних функціональних зон міста.
108. Оцінка шумового режиму території.
109. Розрахунок зниження рівня шуму за допомогою шумозахисного екрану.
110. Шумозахисні заходи, їх ефективність.
111. Пропозиції щодо створення комфортних умов шумового режиму архітектурно-планувальними засобами.
112. Оцінка забруднення повітряного басейну на загальноміському рівні.
113. Методика визначення рівня загазованості прилеглої до магістралі території.
114. Містобудівні заходи зниження рівнів забруднення міських територій.
115. Формування інсоляційного режиму архітектурно-планувальними засобами.
116. Методика визначення інсоляційного режиму в умовах міської забудови.
117. Заходи щодо покращення інсоляційного режиму в умовах реконструкції.
118. Аераційний режим території. Загальні поняття.
119. Оцінка аераційного режиму житлової забудови.
120. Містобудівні заходи регулювання аераційного режиму території.

7. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Закони України

1. Закон України "Про основи містобудування", № 2780-ХІІ, від 10.06.2017р.
2. Закон України "Про регулювання містобудівної діяльності". № 3038-VI, від 01.01.2019р.
3. Закон України "Про дорожній рух", № 3353-ХІІ, від 25.11.2018р..
4. Закон України "Про столицю України - місто-герой Київ", № 401-XIV, від 01.01.2011р.
5. Основні напрямки земельної реформи в Україні.

Норми і стандарти України

6. ДБН Б.2.2-12:2019. Планування і забудова територій. – К.: Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, 2019. – 230 с.
7. ДБН Б.1.1-14:2021 "Склад та зміст містобудівної документації на місцевому рівні"
8. ДБН Б.1.1-13:2021 "Склад та зміст містобудівної документації на державному

- та регіональному рівнях"
9. ДБН В.1.1.-46-2017. Інженерний захист територій, будинків і споруд від зсувів і обвалів. Основні положення. – К.: Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, 2017. – 43 с.
 10. ДБН В.2.3-5-2017. Вулиці та дороги населених пунктів. – К.: Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, 2017. – 55 с.
 11. ДБН Б.1-2-95. Склад, зміст, порядок розробки, погодження та затвердження комплексних схем транспорту для міст України. - К.: Держбуд України, 1995 - 20 с.
 12. ДСТУ 3090-95. Організація робіт з експлуатації міських вулиць та доріг. Загальні положення.
 13. ДБН А.2.2-1-2003. Проектування. Склад і зміст матеріалів оцінки впливів на навколишнє середовище (ОВНС) при проектуванні і будівництві підприємств, будинків і споруд
 14. ДБН А.3.1-5-2009 Управління, організація і технологія. Організація будівельного будівництва
 15. ДБН А.3.2-2:2009 (НПАОП 45.2-7.02-2012) ССБП. Охорона праці і промислова безпека у будівництві. Основні положення
 16. ДБН Б.2.2-5:2011 Благоустрій територій. – К.: Мінрегіон України, 2012. – 44с.
 17. ДБН А.2.2-3-2014 Склад та зміст проектної документації на будівництво. – К.: Мінрегіон України, 2014.- 33с.

Книги, довідники, навчально-методичні матеріали

18. Дьомін М.М. Управління розвитком містобудівних систем. – К.: Будівельник, 1991. – 185 с.
19. Осітнянко А. П. Планування розвитку міста: Монографія - К.: КНУБА, 2001. - 460 с.
20. Осетрін М.М. Міські дорожньо-транспортні споруди: Навчальний посібник для студентів ВНЗ. – К.: ІЗМН, 1997. – 196 с.
21. Чередніченко П.П. Вертикальне планування вулично-дорожньої мережі міст: Навчальний посібник. - К.: КНУБА, 2002. - 180 с.
22. Інженерний захист та освоєння територій. Довідник. За ред. Нішука В.С. «Основа»-К.: 2000.-342 с.
23. Клошніченко Є.Є. Реконструкція житлової забудови. - К.: 2000. - 245 с.
24. Фукс Г.Б., Солуха Б.В. Міська екологія: Навчальний посібник для ВНЗ. – К.: КНУБА, 2003. – 304 с.
25. Містобудування. Довідник проектувальника.– К.:Укрархбудінформ, 2001.– 192с.
26. Крашенинников А. В. Містобудівне розвиток урбанізованих територій, В. Освіта, 2013.

27. Крушлинський В.І., Сарченко В.І. Генплан і якість середовища міста, навчальний посібник, КСФУ, 2014.
28. Семенов В.Т., Штомпель Н.Е. Формування сталого розвитку мегаполісів. Урбаністичні аспекти. Монографія [Текст], Харків, ХНАМГ, 2009;
29. Биваліна М.В. Васильєва Г.Ю., Плотнікова Д.І., Приймаченко О.В. та ін. Планування міст і транспорт: Методичні вказівки до практичних занять та виконання індивідуальних завдань для студентів та слухачів усіх спеціальностей за напрямом підготовки 0921 "Будівництво". –К.: КНУБА, 2007. – 56 с.
30. Биваліна М.В. Васильєва Г.Ю., Плотнікова Д.І., Приймаченко О.В. та ін. Планування міст і транспорт: Методичні вказівки до практичних занять та виконання індивідуальних завдань для студентів усіх спеціальностей за напрямом підготовки 0921 "Будівництво" денної та заочної форм навчання. – К.: КНУБА, 2007. – 56 с.
31. Дьомін М.М., Сингаївська О.І., Биваліна М.В., Міщенко О.Д. Проектування схеми генерального плану міста. Методичні рекомендації до виконання курсового проекту з дисципліни «Планування міст» для спеціальності 7.092 103 "Міське будівництво та господарство". –К.: КНУБА, 2008. – 44 с.
32. Дьомін М.М., Сингаївська О.І., Биваліна М.В., Міщенко О.Д. Функціонально-планувальна організація території мікрорайону. Методичні рекомендації до виконання курсового проекту з дисципліни «Планування міст» для спеціальності 7.092 103 "Міське будівництво та господарство". –К.: КНУБА, 2008. – 16 с.

Інформаційні ресурси

33. <http://library.knuba.edu.ua/>
34. <http://cdc.kiev.ua>
35. kmb-gisut@ukr.net